

دانشگاه علوم پزشکی کرمان
دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه:

جهت دریافت درجه دکترا دندانپزشکی

عنوان:

بررسی روایی و پایایی نسخه فارسی پرسشنامه خودارزیابی سلامت دهان
(Oral Health Questionnaire for Adults)
سازمان بهداشت جهانی

به راهنمایی استاد ارجمند:

سرکار خانم دکتر شهلا کاکویی

استاد مشاور:

جناب آقای امیر حسین نکوئی

پژوهش و نگارش:

مریم خسروی

شماره پایان نامه ۱۲۰۸

سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۹

Kerman University of Medical Sciences

Dental School

**A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the
Requirement for the Specialist Degree in General
Dentistry**

Title

**Measurement of validity and reliability of the world health
organization oral health Self-Assessment Questionnaire**

Supervisor

Dr. Shahla Kakoei

Advisor

Mr. Amir hossein Nekouie

Submitted By

Maryam Khosravi

Thesis No:1208

Year2020

چکیده

سابقه و هدف: مطالعه حاضر به منظور ترجمه و تعیین روایی و پایایی پرسشنامه خود ارزیابی سلامت دهان WHO انجام شده است.

روش اجرا: این مطالعه در شهر کرمان، ایران (۱۳۹۹) با روش نمونه گیری تصادفی انجام شد. ابزار گردآوری اطلاعات، نسخه فارسی پرسشنامه خود ارزیابی سلامت دهان بود. روایی سازه از طریق سنجش ارتباط میان نمرات مجموع پرسشنامه و شاخص های برداشت شخصی از وضعیت سلامت دهان، رضایت فرد از وضعیت سلامت دهان خود، تعداد دندانهای طبیعی و پایایی آن با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ و شاخص اصلاح شده آیتم-مجموع بررسی گردید.

یافته ها: ۵۸۰ نفر در این مطالعه شرکت نمودند. میزان توافق بین پاسخ شرکت کنندگان در مطالعه به سوال در رابطه با تعداد دندان های خود با محاسبه دندانبزشک برابر با ۰/۶۳ بود ($p < 0/1000$) همچنین ارتباط بین شاخص DMFT و سوالات حیطه سلامت دهان معنی دار بود. الفای کرونباخ برای پرسشنامه ۰/۸۵۲ بدست آمد همچنین میزان همبستگی بین پاسخ شرکت کنندگان پس از گذشت ۲ هفته برای سوالات پرسشنامه بین ۰/۶۹۷-۱ بود و تحلیل عاملی ریسک فاکتور های مربوط به سلامت دهان و مشکلات دهانی در حیطه مصرف مواد غذایی و مصرف دخانیات و الکل را به خوبی تبیین نمود اما حیطه مشکلات دهانی به طور یکپارچه ای قابل تعیین نبود.

نتیجه گیری: نسخه فارسی خود ارزیابی پرسشنامه سلامت دهان، ابزاری دقیق، معتبر، تکرارپذیر و قابل استناد برای ارزیابی سلامت دهان در جمعیت عمومی محسوب می شود.

واژه های کلیدی: پرسشنامه خود ارزیابی سلامت دهان، روایی، پایایی، ترجمه فارسی

Abstract

Background and Aim Measuring: The present study was performed to translate and determine the validity and reliability of the WHO oral health self-assessment questionnaire.

Materials and Methods: This study was conducted in Kerman, Iran (1399) by random sampling method. The data collection tool was the Persian version of the oral health self-assessment questionnaire. The validity of the structure was assessed by measuring the relationship between the total scores of the questionnaire and personal perception indices of oral health status, satisfaction with oral health status, number of natural teeth and its reliability by calculating Cronbach's alpha coefficient and modified item-total index.

Results: 580 people participated in this study. The agreement between the study participants' answers to the question about the number of their teeth with the dentist's calculation was 0.63 ($p < 0.000$). Also, the relationship between DMFT index and oral health questions was significant. Cronbach's alpha for the questionnaire was 0.852. Also, the correlation between the participants' answers after 2 weeks for the questionnaire questions was between 0.697-1 and factor analysis of risk factors related to oral health and oral problems in the field of food and tobacco consumption. He explained alcohol well, but the scope of oral problems could not be fully integrated.

Conclusion: The Persian version of the self-assessment oral health questionnaire is an accurate, valid, reproducible and citable tool for assessing oral health in the general population.

Key words: Oral health self-assessment questionnaire, validity, reliability, Persian translation

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۳	چکیده
	Abstract

فصل اول: مقدمه و اهداف

۱-۱	مقدمه
۲-۱	بیان مسئله و اهمیت موضوع
۳-۱	هدف اصلی طرح
۴-۱	اهداف فرعی
۵-۱	هدف کاربردی
۶-۱	فرضیات و سؤالات تحقیق

فصل دوم: بررسی متون

۱-۲	کلیات
۱-۱-۲	سلامت دهان
۲-۱-۲	پرسشنامه خود ارزیابی سلامت دهان سازمان بهداشت جهانی

Bookmark not defined.

فصل سوم: روش اجرای تحقیق

۳-۱	روش تحقیق
-----	-----------

Error! Bookmark not defined. ..... ۲-۳-مشخصات ابزار جمع آوری داده های پژوهش

Error! Bookmark not defined. ..... ۳-۳-روش اجرای تحقیق

Error! Bookmark not defined. ..... ۴-۳-تجزیه و تحلیل آماری

Error! Bookmark not defined. ..... ۵-۳-ملاحظات اخلاقی

Error! Bookmark not defined. ..... ۶-۳-محدودیت‌های اجرایی و راهکارهای کاهش آنها

فصل چهارم: یافته ها

Error! Bookmark not defined. ..... ۱-۴-آمار توصیفی

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

Error! Bookmark not defined. ۱-۵-بحث

Error! Bookmark not defined. ..... ۲-۵-نتیجه گیری

Error! Bookmark not defined. ..... منابع

پیوست ها

Error! پیوست شماره ۱: متن اصلی پرسشنامه سلامت دهان و دندان برای بزرگسالان

Bookmark not defined.

Error! پیوست شماره ۲: پرسشنامه نهایی سلامت دهان و دندان برای بزرگسالان .....

Bookmark not defined.

References

1. Naderifar M, Ghaljaei F, Akbarizadeh MR. Determination of the mothers' practice about orodental health of their children up to six years old. *مجله تحقیقات علوم پزشکی زاهدان (طیب شرق)* zahedan J Res Med Sci. 2010;12(4):43–8.
2. Zafarmand AH. The study of knowledge and attitude of guidance school students in Tehran about orodental health. Persian [dissertation] Tehran Tehran Univ. 2000;
3. Ashrafi Zadeh SS, Severi H, Ashrafi Zadeh M. Oral health assessment and 12-year-old DMFT student's guidance in Ahwaz. *Jundishapour Sci Med J*. 2002;34:60–6.
4. Hou R, Mi Y, Xu Q, Wu F, Ma Y, Xue P, et al. Oral health survey and oral health questionnaire for high school students in Tibet, China. *Head Face Med*. 2014;10(1):17.
5. Lekić M, Daković D, Lazić Z, Čutović T, Ilić I, Ilić M. The Serbian version of the „Oral Health Questionnaire for Adults “. *Vojnosanit Pregl*. 2020;(00):9.
6. Petersen PE. The World Oral Health Report 2003: continuous improvement of oral health in the 21st century—the approach of the WHO Global Oral Health Programme. *Community Dent Oral Epidemiol*. 2003;31:3–24.
7. Park S-Y, Kim S-H, Kang S-H, Yoon C-H, Lee H-J, Yun P-Y, et al. Improved oral hygiene care attenuates the cardiovascular risk of oral health disease: a population-based study from Korea. *Eur Heart J*. 2019;40(14):1138–45.
8. Samadzadeh H. Mouth & tooth tealth view In Chil-dren. Tehran: Health therapy and Medical Education Ministry; 2003.
9. Kane SF. The effects of oral health on systemic health. *Gen Dent*. 2017;65(6):30–4.
10. Leite ICG, Ribeiro RA. Dental caries in the primary dentition in public nursery school children in Juiz de Fora, Minas Gerais, Brazil. *Cad Saude Publica*. 2000;16:717–22.
11. Glick M, Williams DM, Kleinman D V, Vujicic M, Watt RG, Weyant RJ. A new definition for oral health developed by the FDI World Dental Federation opens the door to a universal definition of oral health. *Br Dent J*. 2016;221(12):792–3.
12. Arrow P. Oral hygiene in the control of occlusal caries. *Community Dent Oral Epidemiol*. 1998;26(5):324–30.
13. Eskandarian T, Amiri E. The study of DMFT and Mouth, tooth health situation and related factors in 12 year-old children living in Eghlid county. *Shiraz Shiraz Sch Dent linked to Shiraz Univ Med Sci*. 2004;27–31.
14. Naito M, Yuasa H, Nomura Y, Nakayama T, Hamajima N, Hanada N. Oral health status and health-related quality of life: a systematic review. *J Oral Sci*. 2006;48(1):1–7.
15. Kassebaum NJ, Smith AGC, Bernabé E, Fleming TD, Reynolds AE, Vos T, et al. Global, regional, and national prevalence, incidence, and disability-adjusted life years for oral conditions for 195 countries, 1990–2015: a systematic analysis for the global burden of diseases, injuries, and risk factors. *J Dent Res*. 2017;96(4):380–7.
16. Sadeghi M, Bagherian A. DMFT index and bilateral dental caries occurrence among 12-year-old students in Rafsanjan-2007. *J Rafsanjan Univ Med Sci*.

- 2008;7(4):267–74.
17. Petersen PE, Baez RJ, Organization WH. Oral health surveys: basic methods. 2013;
  18. Seyedein SM. Oral health survey in 12-year old children in the Islamic Republic of Iran, 1993-1994. *EMHJ-Eastern Mediterr Heal Journal*, 4 (2), 338-342, 1998. 1998;
  19. Moynihan PJ, Lingström P. Oral consequences of compromised nutritional well-being. In: *Nutrition and oral medicine*. Springer; 2005. p. 107–27.
  20. Ueno M, Zaitso T, Shinada K, Ohara S, Kawaguchi Y. Validity of the self-reported number of natural teeth in Japanese adults. *J Investig Clin Dent*. 2010;1(2):79–84.
  21. Matsui D, Yamamoto T, Nishigaki M, Miyatani F, Watanabe I, Koyama T, et al. Validity of self-reported number of teeth and oral health variables. *BMC Oral Health*. 2017;17(1):17.
  22. Ramos RQ, Bastos JL, Peres MA. Diagnostic validity of self-reported oral health outcomes in population surveys: literature review. *Rev Bras Epidemiol*. 2013;16:716–28.
  23. Khoshnevisan MH, Albujeer ANH, Attaran N, Almahafdha A, Taher A. WHO's oral health assessment questionnaire for adult: psychometric properties of the Arabic version. *J Contemp Med Sci*. 2016;2(8):116–8.
  24. Handa S, Prasad S, Rajashekharappa CB, Garg A, Ryana HK, Khurana C. Oral health status of rural and urban population of Gurgaon block, Gurgaon district using WHO assessment form through multistage sampling technique. *J Clin Diagnostic Res JCDR*. 2016;10(5):ZC43.
  25. Olusile AO, Adeniyi AA, Orebanjo O. Self-rated oral health status, oral health service utilization, and oral hygiene practices among adult Nigerians. *BMC Oral Health*. 2014;14(1):140.
  26. Chalmers JM, King PL, Spencer AJ, Wright FAC, Carter KD. The oral health assessment tool—validity and reliability. *Aust Dent J*. 2005;50(3):191–9.
  27. Sheiham A. Oral health, general health and quality of life. *SciELO Public Health*; 2005.
  28. Ring M. WHO Assignment Report. 1998;99:30–5.
  29. Jaberansari Z. The review of reported DMFT rate in Iran from 1990 to 1992. *Dent Mag Shahid Beheshti Univ Med Sci*. 1999;17:28–32.
  30. Nithila A, Bourgeois D, Barmes DE, Murtomaa H. WHO Global Oral Data Bank, 1986-96: an overview of oral health surveys at 12 years of age. *Bull World Health Organ*. 1998;76(3):237.
  31. Bajomo AS, Rudolph MJ, Ogunbodede EO. Dental caries in six, 12 and 15 year old Venda children in South Africa. *East Afr Med J*. 2004;81(5):236–43.
  32. Pitiphat W, Garcia RI, Douglass CW, Joshipura KJ. Validation of self-reported oral health measures. *J Public Health Dent*. 2002;62(2):122–8.
  33. VYAS S, NAGARAJAPPA S, MISHRA P. Linguistic adaptation and psychometric evaluation of original oral health literacy-adult questionnaire (OHL-AQ). *J Adv Med Educ Prof*. 2016;4(4):163.
  34. John MT, Reißmann D, Feuerstahler L, Waller N, Baba K, Larsson P. Dimensions of Oral Health-Related Quality of Life Project—overview and studied population. *J Prosthodont Res*. 2014;1:26–34.
  35. Naik A, John MT, Kohli N, Self K, Flynn P. Validation of the English-

- language version of 5-item Oral Health Impact Profile. *J Prosthodont Res.* 2016;60(2):85–91.
36. Sharda AJ, Shetty S. A comparative study of oral health knowledge, attitude and behaviour of first and final year dental students of Udaipur city, Rajasthan, India. *Int J Dent Hyg.* 2008;6(4):347–53.
  37. Al-Wahadni AM, AL-Omiri MK, Kawamura M. Differences in self-reported oral health behavior between dental students and dental technology/dental hygiene students in Jordan. *J Oral Sci.* 2004;46(3):191–7.
  38. Barrieshi-Nusair K, Alomari Q, Said K. Dental health attitudes and behaviour among dental students in Jordan. *Community Dent Health.* 2006;23(3):147.
  39. Ahmad FA, Alotaibi MK, Baseer MA, Shafshak SM. The effect of oral health knowledge, attitude, and practice on periodontal status among dental students. *Eur J Dent.* 2019;13(3):437.
  40. Moynihan PJ. The role of diet and nutrition in the etiology and prevention of oral diseases. *Bull World Health Organ.* 2005;83:694–9.

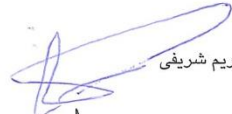

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده دندانپزشکی

« صور تجلسه دفاع از پایان نامه تحصیلی »

با تاییدات خداوند متعال جلسه دفاع از پایان نامه مریم خسروی درجه دکترای حرفه ای در رشته دندانپزشکی تحت عنوان "بررسی روایی و پایایی نسخه فارسی پرسشنامه خود ارزیابی سلامت دهان (Oral Health Questionnaire for Adults) سازمان بهداشت جهانی" در دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان به تاریخ ۹۹/۶/۱۹ برگزار گردید. هیات داوران که قبلا پایان نامه ایشان را مطالعه نموده اند، پس از شنیدن دفاعیات و پرسشهای لازم از ایشان نتیجه را به شرح زیر اعلام می کنند. پایان نامه در وضع فعلی مورد قبول است و نامبرده با نمره ۱۸/۹۹ امتیاز بسیار خوب را دریافت نموده است.

امضاء	نام و نام خانوادگی:	هیات داوران
	دکتر شهلا کاکویی	استاد راهنما
	دکتر ملوک ترابی	معاون پژوهشی
		اساتید مدعو دکتر مریم السادات هاشمی پور
		دکتر مریم شریفی
		دکتر بهاره حسینی

مراتب فوق مورد تایید است

رئیس دانشکده دندانپزشکی
دکتر علی اسکندری زاده

